

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2022/2080 НА СЪВЕТА**от 25 октомври 2022 година****за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350 за предоставяне на временна подкрепа на Република Литва съгласно Регламент (ЕС) 2020/672 с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 г. за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19 ⁽¹⁾, и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) По искане на Литва от 7 август 2020 г. Съветът с Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350 ⁽²⁾ отпусна финансова помощ на Литва под формата на заем с максимален размер от 602 310 000 EUR, с максимален среден срок до падежа от 15 години и със срок на разполагаемост от 18 месеца, с която да допълни националните усилия на Литва за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и на неговите социално-икономически последици за работниците и самостоятелно заетите лица.
- (2) Заемът трябваше да се използва от Литва за финансиране на схеми за подпомагане на работата при непълно работно време и подобни мерки, посочени в член 3 от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350.
- (3) По второ искане на Литва от 11 март 2021 г., Съветът, с Решение за изпълнение (ЕС) 2021/678 ⁽³⁾ за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350 отпусна допълнителна финансова помощ на Литва в размер на 354 950 000 EUR чрез увеличение на максималния размер на заема до 957 260 000 EUR и с максимален среден срок до падежа от 15 години и със срок на разполагаемост от 18 месеца, с която да допълни националните усилия на Литва за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и на неговите социално-икономически последици за работниците и самостоятелно заетите лица.
- (4) Допълнителният заем трябваше да се използва от Литва за финансиране на схемите за подпомагане на работата при непълно работно време и подобни мерки, посочени в член 3 от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350, изменено с Решение за изпълнение (ЕС) 2021/678.
- (5) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от работната сила в Литва. Това доведе до повтарящо се, внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в Литва, свързани с мерките, посочени в член 3, букви а) и б) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350.

⁽¹⁾ ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр. 1.

⁽²⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350 на Съвета от 25 септември 2020 г. за предоставяне на временна подкрепа на Република Литва съгласно Регламент (ЕС) 2020/672 с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19 (ОВ L 314, 29.9.2020 г., стр. 35).

⁽³⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2021/678 на Съвета от 23 април 2021 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350 за предоставяне на временна подкрепа на Република Литва съгласно Регламент (ЕС) 2020/672 с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19, ОВ L 144, 27.4.2021 г., стр. 12.

- (6) Избухването на COVID-19 и предприетите от Литва през 2020 г., 2021 г. и 2022 г. извънредни мерки за ограничаване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и свързаните със здравето последици от това явление се отразиха и все още се отразяват изключително сериозно върху публичните финанси. През 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Литва достигна 7,3 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг — 46,6 % от БВП, а тези стойности намаляха съответно до 1,0 % и 44,3 % към края на 2021 г. Според прогнозата на Комисията за Литва от пролетта на 2022 г., към края на 2022 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 4,6 % от БВП, а консолидираният държавен дълг — 42,7 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за Литва от лятото на 2022 г., през 2022 г. БВП се очаква да се увеличи с 1,9 %.
- (7) На 8 август 2022 г. Литва поиска допълнителна финансова помощ от Съюза в размер на 141 800 000 EUR с цел да продължи да допълва националните си усилия, предприети през 2020 г., 2021 г. и 2022 г. за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и неговите социално-икономически последици за работниците. По-специално Литва удължи допълнително или измени схемите за подпомагане на работата при непълно работно време и подобни мерки, посочени в съображения 8 и 9.
- (8) В Закона за заетостта № XII-2470 от 21 юни 2016 г., изменен със Закон № XIII-2822 от 17 март 2020 г., Закон № XIII-2846 от 7 април 2020 г., Закон № XIII-3005 от 4 юни 2020 г. и Закон № XIV-131 от 23 декември 2020 г., посочени в член 3, буква а) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350, и впоследствие изменен със Закон № XIV-351 от 27 май 2021 г. и Закон № XIV-911 от 20 януари 2022 г., Литва въведе схема за изплащане на субсидии на работодателите за покриване на прогнозните заплати на наетите лица, които е трябвало да спрат да работят за даден период, като подкрепа по време на карантина и извънредно положение. Преди 1 януари 2021 г. работодателят е можел да избира дали със субсидиите да покрива 70 % от заплатата, до максимален размер 1,5 пъти от минималната работна заплата, или 90 % от заплатата (100 % за наетите лица на възраст 60 години и повече), до максимален размер, равняващ се на размера на минималната работна заплата. От 1 януари 2021 г. работодателят може да получава субсидии, за да покрие 100 % от заплатата, но не повече от 1,5 пъти минималната работна заплата. Възползвалите се от схемата работодатели трябва да запазят поне 50 % от персонала си най-малко три месеца след края на периода на субсидиране.
- (9) Съгласно Закон за заетостта № XII-2470 от 21 юни 2016 г., изменен със Закон № XIII-3005 от 4 юни 2020 г., както е посочено в член 3, буква б) от Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350 и впоследствие изменен със Закон № XIV-351 от 27 май 2021 г., преди 1 юли 2021 г. субсидии са били изплащани и на служителите, които възобновяват работа след период на спиране на работата, за период до шест месеца след завръщането им на работа. Като се спазва горна граница, равняваща се на минималната работна заплата или два пъти минималната работна заплата, в зависимост от стопанската дейност на работодателя, размерът на изплатените субсидии през първия и втория месец след завръщането на работа на наетото лице би могъл да достигне 100 % от заплатата му, през третия и четвъртия месец — 50 %, а през петия и шестия месец — 30 %. От 1 юли 2021 г. субсидии са били изплащани и за наетите лица, които възобновяват работа след спиране на работата, за срок до два месеца след завръщането им на работа. Субсидията през първия месец е 100 % от заплатата на служителя, но не повече от 0,9 пъти минималната работна заплата, а през втория месец — 100 % от заплатата на служителя, но не повече от 0,6 пъти минималната работна заплата. Тези субсидии могат да се приемат за подобна мярка на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, тъй като целта им е била да се осигури подкрепа за доходите на наетите лица и да спомогнат за запазването на съществуващите трудови правоотношения.
- (10) Литва изпълнява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Литва предостави на Комисията подходящи доказателства, че, считано от 1 февруари 2020 г., нейните извършени и планирани публични разходи са се увеличили с 1 264 915 309 EUR в резултат на националните мерки за справяне със социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като е свързано и с удължаване или изменение на съществуващите национални мерки, пряко свързани с режима на работа при непълно работно време и подобни мерки, които обхващат значителна част от предприятията и работната сила в Литва. Литва възнамерява да финансира 144 350 000 EUR от увеличения размер на разходите със средства на Съюза и 21 505 309 EUR – със собствени средства.
- (11) В съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира с Литва и провери внезапно и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани със схемите за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, посочени в искането от 8 август 2022 г.

- (12) Поради това на Литва следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се окаже съдействие при справянето със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Комисията следва да вземе решенията относно падежа, размера и отпускането на траншовете и вноските в тясно сътрудничество с националните органи.
- (13) Като се има предвид, че срокът на разполагаемост, посочен в Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350, е изтекъл, е необходим нов срок на разполагаемост на допълнителната финансова помощ. Осемнайсетмесечният срок на разполагаемост на финансовата помощ, предоставена с Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350, следва да бъде удължен с 21 месеца, вследствие на което общият срок на разполагаемост следва да бъде 39 месеца, считано от първия ден след датата, на която Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350 е породило действие.
- (14) Литва и Комисията следва да отразят настоящото решение в споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.
- (15) Настоящото решение не засяга резултата от евентуални процедури относно нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат започнати, по-специално въз основа на членове 107 и 108 от Договора. То не отменя посоченото в член 108 от Договора изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите на евентуална държавна помощ.
- (16) Литва следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени от Литва.
- (17) Решението за предоставяне на финансова помощ се взема при отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Литва, както и на исканията за финансова помощ съгласно Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1350 се изменя, както следва:

1) Член 2 се изменя, както следва:

а) параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Съюзът отпуска на Литва заем с максимален размер 1 099 060 000 EUR. Максималният среден срок до падежа на заема е 15 години.

2. Срокът на разполагаемост на предоставената с настоящото решение финансова помощ е 39 месеца, считано от първия ден след датата, на която настоящото решение поражда действие.“

б) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672. Всеки следващ транш се отпуска в съответствие с условията на посоченото споразумение за заем или, когато е приложимо, зависи от влизането в сила на допълнение към него или на изменено споразумение за заем, сключено между Литва и Комисията и заменящо първоначалното споразумение за заем.“

2) Член 3 се заменя със следното:

„Член 3

Литва може да финансира следните мерки:

а) субсидиите за заплати за периода на спиране на работа, предвидени в член 41 от Закон за заетостта № XII-2470 от 21 юни 2016 г., последно изменен със Закон № XIV-911 от 20 януари 2022 г.;

- б) субсидиите за заплати след периода на спиране на работа, предвидени в член 41 от Закон за заетостта № XII-2470 от 21 юни 2016 г., последно изменен със Закон № XIV-351 от 27 май 2021 г.;
- в) помощите за самостоятелно заетите лица, предвидени в член 5-1 от Закон за заетостта № XII-2470 от 21 юни 2016 г., изменен през 2020 г.;
- г) помощите за самостоятелно заетите лица в селското стопанство, предвидени в член 5-2 от Закон за заетостта № XII-2470 от 21 юни 2016 г., изменен през 2020 г.“

Член 2

Адресат на настоящото решение е Република Литва.

Настоящото решение поражда действие в деня на нотифицирането му на неговия адресат.

Член 3

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Люксембург на 25 октомври 2022 година.

За Съвета
Председател
J. SÍKELA
